

Voorzitter: M. Gietema (D66)

Namens de raad: C. Nieuwenhout (GL), I. Huitema (PvdA), A. Poelstra (D66), B. Hekkema (PvdD), N. Hilboesen (Stadspartij), H. de Waard (SP), F. Veenstra (VVD), O. van Schagen (S&S), L. Dwarshuis (CU), I. van Jaarsveld (CDA), E. Bernabela (PvhN)

Namens het college: P. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: S. van Erp

Bestemmingsplan Meerstad-Noord

Voorzitter: Goedenavond allemaal. Welkom bij deze meningsvormende sessie. Voor ons ligt vanavond het raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Meerstad-Noord. U heeft vorige week een meningsvormende sessie gehad. Er is ook een technische toelichting geweest, waar meerderen van u gebruik van hebben gemaakt. Vandaag wordt uw politieke mening gevraagd. U kunt eerst politieke vragen stellen richting het college. De wethouder is aanwezig. In de tweede termijn is het debat en kunt u onderling meningen uitwisselen. Voordat we naar de bespreking gaan, geef ik het woord aan mevrouw Of. Zij heeft aangegeven in te spreken op dit punt.

Voorzitter: U heeft drie minuten, zoals aangegeven, met die microfoon. Het moet met microfoon, omdat het een live-uitzending is. Anders kunnen mensen thuis het niet goed horen. Dank. Ik geef het woord aan mevrouw Of.

Inspreker: Goedenavond raadsleden en college. Mijn naam is Heike Of. Ik woon op de Zuidweg 3 in Lageland. Vorige week was ik hier aanwezig bij de beeldvormende sessie van uw raad. Ik was content met het uitgebreide verslag van Albert Hamstra die het hele proces, dat wij als omwonenden hebben doorgemaakt met alle aspecten en ingewikkeldheden, de revue liet passeren. Ik kreeg een redelijk compleet beeld van het verhaal dat ons omwonenden te wachten staat de komende jaren in de polder Lageland en van de financiële risico's. Ik kreeg ook een beeld van de goede intenties van de gemeente van zowel het college als de gemeenteraad.

Inspreker: Ik sta hier met een dubbele pet op. Aan de ene kant ben ik omwonende en dus gedupeerde met nog een heleboel vragen en ook ideeën. Hoe kan het dat we biodiversiteit van de grond willen vergroten en er nog steeds massief round-up ingezet wordt in het gebied? Hoe kan het dat de aanleg van de Fivel zodanig belangrijk gemaakt wordt door landschapsarchitecten, terwijl er best een hoog bedrag mee gemoeid is en omwonenden daar helemaal niet op zitten te wachten? Waarom niet de overcapaciteit van het zonnepark (naast opslaan in batterijen) opslaan in warmte en daarmee huizen in Meerstad aan de overkant in de winter verwarmen met bijvoorbeeld een Cesar warmte-accu?

Inspreker: Aan de andere kant ben ik mede-initiator van een koppelkans. Ik ben blij dat - ik zie haar nu niet - mevrouw Poelstra-Bos daar vorige keer naar vroeg. Koppelkans Zuidertuinen, een project dat mij aan het hart gaat en waar ik me nu al

twee en een half jaar voor inzet. Zuidertuinen is een wooncoöperatie in oprichting met ambitieuze plannen voor duurzaam wonen en samenleven in laaggeprijsde huurwoningen met een dorps karakter op de locatie Zuiderweg 2, ooit een boerderij in de polder Lageland. Het is een vrije kavel nu in bezit van Meerstad. We zijn met een kerngroep nu ruim twee en een half jaar bezig met onder andere uitwerken van onze visie, het regelen van de besluitvormingsprocessen, ontwerpen van de woningen en de inrichting van de overige voorzieningen, oprichten van een vereniging en het schrijven van statuten en financiële verplichtingen. Echter, om echt substantieel verder te komen hebben we ook de gemeente Groningen en Bureau Meerstad nodig. Juist daar lopen we tegen stroperigheid aan.

Voorzitter: Twintig seconden.

Inspreker: Zo wachten we al maanden op een gesprek met de stedenbouwkundige, zoals ons beloofd is. Mijn vraag aan de wethouder is dus vraag eens na bij de betrokken ambtenaren - en dan bedoel ik niet alleen bij onze contactpersoon, maar ook bij de mensen die het voor het zeggen hebben - hoe staat het met de plannen van Zuidertuinen. Durf het experiment met ons aan door ambtelijke belemmeringen weg te nemen en risico's te delen. Dank je wel.

Voorzitter: Dank voor uw inbreng. Dan gaan we nu door naar het debat. Nog een technische mededeling. Ik hoor net dat veel microfoons nog uitstaan, dus misschien even checken of het werkt bij iedereen.

Voorzitter: Terwijl we de techniek regelen, licht ik kort toe, wat de spreektijden zijn. Iedereen heeft maximaal vier minuten. Dat is zowel in de eerste als tweede termijn, dus houdt daar rekening mee. Het college heeft ongeveer een kwartier de tijd om te reageren op de vragen in de eerste termijn en ook voor de reflectie in de tweede termijn. Ik kijk rond voor politieke vragen. Dan ga ik eerst naar de heer De Waard van de SP.

De heer De Waard (SP): Hij doet het, mooi. Dank, Voorzitter. In het stuk en in de reacties vanuit de buurt stonden wat zorgen over geluid, bijvoorbeeld geluid van het zonnepark. In het stuk stond benoemd dat dit waarschijnlijk geen probleem zal zijn, maar we weten dat plannen en de uitwerking niet altijd hetzelfde zijn. Ik vroeg mij af: hoe zorgen we ervoor dat bewoners na aanleg van het park nog betrokken blijven en waar kunnen ze terecht met eventuele problemen?

Voorzitter: Dan kijk ik naar mevrouw Poelstra-Bos. U heeft politieke vragen?

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Allereerst ook dank aan de inspreker. Interessant hoe het participatieproces uitgebreid is gegaan, maar er staat

u nog veel te wachten. Dat omschrijft u goed. Ik vind de Cesar warmte-accu wel een heel erg mooi idee. Het wordt misschien wat lastiger, maar het is iets om in het achterhoofd te houden. U zei ook iets over dat de omwoners zitten niet op de Fivel zitten te wachten. Ik weet niet of de inspreker dat nog kan antwoorden, anders weet misschien de wethouder daar meer van.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Daarnaast heb ik nog een vraag aan de wethouder. Is de wethouder bereid om het gesprek van de omwonenden met de stedenbouwkundige te faciliteren? Nog een andere vraag over de energie corporatie. Mocht het erg moeilijk worden voor de energiecoöperatie om een aandeel te verwerven vanwege de hoge investering, zijn er dan mogelijkheden dat de gemeente daarin verder helpt en ondersteunt?

Voorzitter: GroenLinks.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Mijn vraag aan de wethouder is om een reactie te geven op de inspreker en dan vooral de link naar Zuidertuinen en wat de status daarvan is. Ik snap dat het niet de wethouder Woningbouw is, maar wellicht toch een korte toelichting.

Voorzitter: De heer Dwarshuis heeft ook een vraag.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank, Voorzitter. Ik heb dezelfde vragen over de coöperatie. Als het niet lukt, kan de gemeente dan het gedeelte overnemen? Hoe werkt dat dan? Dat is eigenlijk dezelfde vraag als D66.

Voorzitter: De Partij voor de Dieren.

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Ik las dat het demissionair kabinet nog 100 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld, ook voor pilots met batterijen bij zonneparken. Ik vroeg me af of het college voornemens is om daar aanspraak op te gaan maken en of dat misschien ook positief zou kunnen uitpakken voor ons zonnepark in Meerstad-Noord.

Voorzitter: U had nog een vraag? VVD, de heer Veenstra.

De heer Veenstra (VVD): Ik heb een aantal politieke vragen voor het college. Voor welke periode krijgt de gemeente de SDE++ subsidie voor het zonnepark en hoe ziet het college...

Voorzitter: Even onderbreken, heeft u een naampasje?

De heer Veenstra (VVD): Ja, dat zit er in.

Voorzitter: Het werkt. Excuses, u kunt doorgaan met uw vraag.

De heer Veenstra (VVD): Hoe ziet het college de businesscase als de subsidie stopt? Heeft het college ook een totale businesscase gemaakt, waarin de totale kosten voor het project zijn doorberekend, dus ook de kosten voor de panelen en de accu's? Wat gaat het college doen met de grote pieken in stroomproductie die met het park zullen worden geproduceerd? Hoe wil het college de stad Groningen in 2035 energieneutraal maken als de zon twee weken niet schijnt? Kunt u verzekeren dat er bij de productie van accu's en zonnepanelen geen mensenrechten worden geschonden? Waarom wordt er niet gekeken naar de mogelijkheden voor een kerncentrale?

Voorzitter: Dank voor uw vragen. Dan kijk ik nog één keer rond. Er komen steeds nieuwe handen. De heer Hilboesen, Stadspartij.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Sorry, ik was nog even aan het lezen. Ik heb een paar zorgen. De waterberging wordt nu wat verhoogd. De polder, die daar die daarvoor gebruikt wordt in Meerstad-Noord, wordt een ondergrondse sluis, die ze willen aanleggen richting Meerstad. Zijn de gevolgen daarvan duidelijk? Is duidelijk wat het waterpeil doet, ook weer terug richting Sloterdiep en dus naar het gebied waar we het nu over hebben? Vorige week ging het over de fasering. Het wordt in twee delen gefaseerd. De bouwopgave is heel groot. De ambitieuze plannen van de bewoners uit Lageland zijn ook aanwezig. Kan die fasering breder uit elkaar worden gehaald? Zodat we met fase twee kunnen schakelen naar een ander type, misschien wel woningbouw of natuur? Dat was het.

Voorzitter: Dank. Heeft iedereen die dat wilde een bijdrage kunnen leven voor de eerste termijn? Het is een technisch raadsvoorstel en er zaten ook een aantal vragen bij die relatief technisch waren. Ik wil de wethouder vragen om de politieke vragen te behandelen, want dat is waar de eerste termijn voor bedoeld is. Als er dan af en toe iets technisch bij komt, is dat goed. Voelt u zich echter niet verplicht om daar met honderd procent zekerheid op te antwoorden vanaf deze plek. De wethouder.

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Ik vind er altijd een compliment in zitten, als ik heel technische vragen krijg. Blijkbaar wordt er naar mij gekeken, alsof ik iemand ben die dat allemaal kan beantwoorden. Ja, dit is een aankondiging van een teleurstelling. We gaan even kijken hoever ik kom.

De heer Broeksma: De SP vraagt over geluidszorgen waar mensen later terecht kunnen. Het is een gemeentelijke bv, dus wij worden 100 procent aandeelhouder en 14050 is het telefoonnummer daarvan. Het is geen 'vreemde', die dat allemaal voor ons regelt, wij zijn het zelf. Geluidszorgen zullen er zijn en in de MER is daar aandacht aan besteed. Onze verwachting is dat het stiller zal zijn dan in de NAM-tijd. We hebben dus een telefoonnummer waar mensen zich terecht kunnen. Mocht dat allemaal tegenvallen, dan moet er iets gebeuren.

De heer Broeksma: Een aantal mensen vraagt naar de Fivel. De Fivel is een onderdeel van het plan. We zijn trots dat het gebied die waterloop weer terugkrijgt of dat het zichtbaar wordt in het geheel. Ik denk dat het een goed onderdeel is van de ecologie en van de biodiversiteit en hoe dat hele systeem daar is. Het bespaart ons een aantal hekken en dat betekent ook dat grotere dieren makkelijker van A naar B kunnen. Waar de zonnepanelen zijn, krijgen flora en fauna - deels op een andere manier - toch een ruime plek.

De heer Broeksma: Er is gevraagd door de inspreker en ook door andere partijen naar Zuidertuinen. Mooi om nog even te benoemen, is dat het college daar heel positief tegenover staat. Dat is een heel leuk project en het is een leuk idee om vorm te kunnen geven. Ik begrijp dat er een aantal gesprekken niet lukken, de Stedenbouwkundige noemt mevrouw de inspreker. Dat moet niet, dus dat moet tot stand komen. Ik zal morgen checken of dat geregeld kan worden. Die gesprekken gaan er komen. Ik vind het een goed idee en we proberen dat samen met u te realiseren.

De heer Broeksma: Er is ook gevraagd naar CDL, Coöperatie Duurzaam Lageland, de lokale corporatie. Wat als het hen niet lukt, zo heb ik het opgeschreven. Dan zijn we bereid om zelf het aandeel van de coöperatie te nemen. Wij willen een zo maximaal mogelijk zonnepark en willen niet dat vanwege gebrek aan financiering dat niet zou kunnen lukken, omdat een groep burgers het maar voor elkaar moet zien te krijgen.

Voorzitter: Een korte vervolgvraag van mevrouw Poelstra-Bos.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Mijn vraag was net even iets anders bedoeld dan die van ChristenUnie. Is de gemeente bereid om bijvoorbeeld garant te staan om het mogelijk te maken dat een coöperatie aandelen verwerft?

De heer Broeksma: Garant staan of niet, op een gegeven moment moet er geld op tafel komen. Wij stappen in en zorgen dan dat het lukt. Of we garant te kunnen staan, dat durf ik niet met zekerheid te zeggen. Ik weet dat niet, maar we willen dat het zonnepark er komt, dus desnoods stappen we zelf in.

De heer Broeksma: Batterijen bij zonneparken. De Partij voor de Dieren vraagt naar rijkssubsidie van 100 miljoen en of we daar aanspraak op willen maken. Jazeker, graag. Kom maar hier met de poen. Dat willen we zeker, omdat het met die batterij de bedoeling is om netcongestie te verminderen. Dat geldt niet voor elke batterij. We gaan u een brief sturen met een analyse daarover. Als er gehandeld gaat worden in goedkopere of duurdere stroom of elektriciteit, dan is het eerder slechter voor netcongestie. Dan levert het meer congestie op, dan dat het een oplossing is. Echter, als het een lokale batterij is die voor het lokale zonnepark de elektriciteit van overdag van de piekmomenten kan opslaan voor de mindere momenten, dan is het een goed idee en voorkomt de netcongestie.

De heer Broeksma: U heeft gezien dat we met een kleine batterij daarmee willen experimenteren. Slaat dat aan dan kunnen we dat, als de businesscase rond is, op een goede manier doen. Honderd miljoen van het Rijk zal daarbij helpen. Als we daar serieus aanspraak op kunnen maken, dan gaan we dat proberen. Dat doen we altijd.

De heer Broeksma: De VVD heeft een aantal technische vragen over de businesscase. Daar is vorige week uitgebreid over gesproken. De businesscase functioneert. We eindigen nu ongeveer vlak. Wij verwachten dat er nog een ruim aantal verbetermogelijkheden zijn, zodat die businesscase op een goede manier gaat lopen. Tijdens de businesscase van het zonnepark is er een afdracht aan de omgeving, is er OZB, er worden leges betaald, dus gaan er miljoenen van het zonnepark naar de gemeente dan wel omwonenden. De businesscase is dus groter dan alleen het park zelf. Er is ook nog een businesscase van de omwonenden, dus er gaan miljoenen naar Meerstad. Aan pacht gaan er miljoenen naartoe.

De heer Broeksma: Vorige week is daar iets over verteld. Bij pieken en stroomproductie zouden die batterijen kunnen helpen om te proberen daarmee te experimenteren. Mensenrechten, u maakt er een statement over. We hebben inkoopvoorwaarden waar mensenrechten, kinderarbeid en dat allemaal in staat. Wij verwachten niet dat wij zonnepanelen gaan kopen...

De heer Broeksma: Wij zijn zelf de bv. Wij zijn het zelf, dus u als raad, Voorzitter, kan er iets over zeggen. U doet die uitspraak, maar dat had u niet hoeven te doen, want het is zo vanzelfsprekend dat we zorgen dat we geen zonnepanelen krijgen met het bloed van politieke gevangenen eraan of waarmee mensenrechten geschonden zijn dan wel kinderarbeid. Dat is nog taai ook. Het is niet altijd makkelijk om dat te voorkomen, maar we proberen dat zo goed mogelijk te doen.

De heer Broeksma: Tenslotte, kerncentrales zijn geen onderdeel. Uw partij noemt dat vaker. De VVD vraagt vaker waarom we geen kerncentrale doen. Het is geen onderdeel van ons plan. Het is ook geen hernieuwbare energie. Daar moet

bijvoorbeeld uranium in. Nog los van het radioactieve afval, wat het oplevert en waar geen goede oplossing voor is en waarmee we vele generaties na ons met problemen opzadelen. Uranium komt ook voor een belangrijk deel uit landen waar we liever geen zaken mee doen. Er zijn verschillende redenen waarom een kerncentrale een slecht idee is. Het is niet alleen geen goed idee, maar echt een slecht idee om dat op te nemen in ons geheel.

De heer Broeksma: De Stadspartij vraagt naar het gevolg van het waterpeil, Dat is iets voor het waterschap, u weet dat. Daar gaan wij niet over, maar mij is verzekerd dat dit samen met de bewoners besloten gaat worden als dat besluit valt. Het waterpeil is van het waterschap. Tot zover, Voorzitter. Ik denk dat ik alles gehad heb.

Voorzitter: Volgens mij was er nog één vraag over de fasering van de Stadspartij.

De heer Broeksma: Hij vroeg ook nog naar de fasering. We hebben nu een businesscase op beide fasen, fase één en fase twee. Als u nadat fase één is afgesloten, geen fase twee meer wil doen, dan betekent dat een miljoenenverlies. Het verdienen gebeurt in fase twee. De gemeenteraad kan over een aantal jaar dat besluit nemen. Het plan is nu een integrale opgave die we voor het hele park hebben gemaakt. De businesscase is nu gemaakt en loopt tot 2051 dan wel 2054. Tot zover, Voorzitter.

Voorzitter: De beantwoording van de politieke vragen. Volgens mijn overzicht zijn alle politieke vragen beantwoord. Ik kijk even rond of u die mening met mij deelt. Ik zie geen handen. Dan sluiten we hiermee de eerste termijn af en gaan we door naar de tweede termijn, waarin we het onderlinge debat met elkaar gaan voeren. Nogmaals, u heeft een beperkte spreektijd. Een aantal van u heeft al tijd verbruikt. Ik geef aan als u nog een halve minuut heeft. Het woord is aan u. Wie kan ik als eerste het woord geven? De heer Dwarshuis van de ChristenUnie.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Het is jammer dat je hier niet zo lang bij stil kunt staan, want wij vinden het een heel mooi en goed voorstel, wat goed in elkaar past. Het is een heel groot zonnepark en ik snap de inspreker die zegt: "Ja, als het bij je in de buurt komt, dan sta je er wel even naar te kijken en ben je daar in één keer onderdeel van". Tegelijk zien wij in het plan heel veel mooie dingen. Die Fivel wordt weer teruggebracht en dat wordt landschappelijk ingepast. Er wordt een goed gebiedsfonds ingericht, wat niet een schijntje is, maar waar echt serieus geld inkomt voor de buurt en voor de omgeving. Dat vinden we allemaal hele positieve punten. Het draagt natuurlijk in grote mate bij aan het opwekken van zonne-energie. Wij zien als partij dat altijd het liefste eerst op daken, maar in zo een grote omvang is het ook goed dat het hier kan.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Het was fijn dat er een technische toelichting

kwam. Dat was voor mijn partij wel belangrijk. Wij zagen inderdaad die vlakke businesscase. We zagen ook wel risico's en daar moet je als gemeente goed rekening mee houden. We zien nu - ook dankzij de toelichting - al die financiële positieve punten rondom dat park, die niet in de bv terechtkomen, maar juist eromheen. In het gebied en in de grondexploitatie van Meerstad, waar we nog een miljoen hebben op te lossen, omdat we daar goedkoop en betaalbaar willen bouwen.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Daarom is het goed dat het zonnepark indirect daar aan kan bijdragen en dat het dus maatschappelijk heel veel winst oplevert. We zijn blij met de toezegging dat er naar batterijtechniek wordt gekeken en dat we gaan kijken hoe we die netcongestie zoveel mogelijk kunnen tegengaan en die zonnestroom zo goed mogelijk kunnen inzetten. Wij zijn heel blij met dit voorstel en zijn voor. Voorzitter, dank u wel.

Voorzitter: Een vraag van mevrouw Poelstra-Bos, D66.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Wij kennen de ChristenUnie als een hele verstandige partij en ook financieel verstandig. De businesscase is best wankel. U geeft aan waarom u nog steeds voor bent. Is er echter ook een ondergrens? Het kan namelijk per kilowattuur heel snel naar beneden gaan. Is er een ondergrens?

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Voorzitter, ik denk dat het belangrijk is dat bijvoorbeeld die SDE-subsidie binnenkomt. Of er een ondergrens is, is een beetje wat als. Ik heb in de toelichting duidelijk gehoord en nu van de wethouder ook weer dat we de businesscase voorzichtig hebben ingestoken. De voordelen, die we misschien al door de oogzaken zien, hebben we nog niet 'ingeprijsd'. Als ik bijvoorbeeld kijk naar wat het Bureau Meerstad - dus onze grondexploitatie - oplevert, dan zie ik toch dat rendementen, als je het op een bierviltje tekent, richting 20 procent gaan. Met de voordelen voor het gebied, denk ik dat dit echt stevig doorgerekend is. Als we goed naar de financiën kijken, kunnen we dit best doen.

Voorzitter: Er zit een enorme vertraging op de microfoon. Dank voor uw bijdrage. Ik zag een hand van de heer De Waard van de SP.

De heer De Waard (SP): Dank u, Voorzitter. Dit zonnepark heeft al een langere geschiedenis. De bewoners kwamen ertegen in verzet. Mijn partij steunde hen, omdat wij als SP - net als de ChristenUnie - vinden dat zonne-energie zoveel mogelijk en eerst op daken moet komen en dat bewoners zoveel mogelijk zeggenschap moeten hebben over hun eigen leefomgeving. Goed, politiek is soms net als voor het Nederlands elftal zijn; je wint niet altijd.

De heer De Waard (SP): Was dat verzet van die bewoners dan voor niets? Zeker niet. Het plan wat er nu ligt, is flink gewijzigd met meer ruimte voor de natuur, betere inpassing in de omgeving en met investeringen voor de gemeenschap. Daarom mijn complimenten aan de bewoners die in actie kwamen. Zonder uw inzet was het nooit geworden, zoals het nu voorligt. Ook complimenten aan het college voor het meedenken met de bewoners. Zo kan participatie er ook uitzien. Niet gezellig in een zaaltje geregeld door de gemeente, maar bewoners die zelf opstaan en verandering afdwingen. Dat is niet altijd gezellig, maar die dialectiek of die botsingen zijn nodig voor betere plannen en uiteindelijk voor een betere wereld.

De heer De Waard (SP): Dan nog over TenneT en dat het nergens op slaat dat we dit park in fasen aan moeten leggen door de netcongestie. Dat ons stroomnet vol raakt en dat er onvoldoende is geïnvesteerd, is geen toeval. Dat is namelijk de uitkomst van bewuste politieke keuzes. In 2006 is namelijk met de Splittingswet, ingevoerd door een coalitie met VVD, CDA en D66, de energievoorziening geliberaliseerd. Bedrijven gingen winst maken over het leveren van stroom en de infrastructuur bleef bij de overheid. Daardoor zijn er geen inkomsten meer die we kunnen gebruiken voor investeringen. Voor de bedrijven dus de lusten en voor ons de lasten.

De heer De Waard (SP): Het is belangrijk dat we dit zonnepark in eigen hand houden. De SP steunt het college daarom volledig in de keuze voor dat scenario. Zo kunnen we blijven investeren in meer groene stroom, het isoleren van woningen en hebben we nog wat te zeggen over bijvoorbeeld de prijs van energie. Zo zetten we de fout, die door de liberalen ooit gemaakt is, weer een beetje recht.

Voorzitter: Dank. Dan kijk ik rond voor de volgende bijdrage. De heer Hilboesen, Stadspartij 100% voor Groningen.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik, als Meerstadbewoner, kent het sentiment van het hele buurtje. Ik vind het jammer dat wij niet de eerste plannen hebben gehad of dat we niet met de eerste plannen bezig konden zijn. Ik hoor terecht over de participatie, dat het enigszins goed is gegaan. Ik kan het participatieproces van Meerstad-Noord niet helemaal vergelijken met het participatieproces van Meerstad-Zuid, maar ik zie wel echt een probleem ontstaan. Ik zie een probleem ontstaan bij het hele buurtje wat we daar in de aankomende vijftien jaar willen gaan realiseren. Dat heeft dus met de bouwopgave van Meerstad-Zuid te maken, met de brug over het Slochterdiep, het verhogen van het landschap en het toebrengen van de sluis.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik vraag me af of wij dit risico moeten nemen om zoveel te gaan investeren, terwijl investeringsmaatschappijen, die voorheen de zonneparken in beheer hadden, nu stoppen. Ik vind het een heel groot

risico. Ik vind dat we echt moeten gaan kijken naar hoe wij met dit gebied bezig gaan om het leefbaar te houden en of er goede afstemming gaat plaatsvinden tussen de bouwactiviteiten in Meerstad-Zuid en in Meerstad-Noord. We moeten kijken of de mensen, die terechte vragen hebben gesteld de laatste vier of vijf jaar, straks geen gelijk krijgen. Ik ben daar heel bang voor.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik ben heel bang dat wij de risico's onderschatten. Ik ben echt voor een groene economie. Ik ben echt voor. Ik woon zo prettig daar in het landschap en sommige dingen vind ik niet rijmen. Ik vind het ook te groot.

Voorzitter: U krijgt een vraag van de heer Van Schagen, Student en Stad.

De heer Van Schagen (Student en Stad): Dank u wel, Voorzitter. Ik vraag me af of de heer Hilboesen alternatieve locaties ziet. Ik zag bijvoorbeeld in het MER-rapport dat er nog twee andere locaties onderzocht waren, maar dat er geen alternatieve locatie was om dit te realiseren. In het raadsvoorstel stond bijvoorbeeld ook dat we niet helaas niet alle zonne-energie, die we moeten opwerken om CO2-neutraal te worden, op daken kunnen realiseren. Dit gaat toch om een project waarmee we 50 procent van de zonne-energie, die we met zonneparken moeten realiseren, kunnen realiseren. Ik vraag me af of u alternatieve locaties ziet.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): We hebben het over de daken. Sowieso met de bouwopgave, die in Meerstad-Zuid gaat plaats vinden, vind ik dat we als gemeente daar meer bovenop moeten zitten. Zeker ten opzichte van wat alle bewoners op dit moment in Meerstad-Zuid doen. Dat zijn zonnepanelen. Als enige dorp zijn we energie-neutraal, dus wij doen sowieso al heel veel voor de energie. Nee, in dat gebied zie ik geen alternatief inderdaad, want ik vind het zonde om dit mooie gebied te gebruiken voor zo een groot en risicovol project. Daarmee sluit ik af. Ik wil afronden met dat ik dit echt...

Voorzitter: U heeft een vraag van meneer Dwarshuis.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank, Voorzitter. Ik weet niet of het een hele korte vraag wordt, Voorzitter. Ik snap echt niet meer waar de Stadspartij het over heeft. Ik hoor de heer Hilboesen iets zeggen over de zuidkant en dat we daar gaan bouwen. Ik weet dat hij in het gebied woont en het goed kent. U heeft het over een buurtje, maar ik hoor dat vierkante kilometers in drie minuten besproken worden. Ik weet echt niet meer waar u het over heeft. U hebt iets tegen het park blijkbaar, maar als meneer Van Schagen vraagt waar u dat wil, dan is het ook niet duidelijk. We hebben het over de bouwopgave...

Voorzitter: Kunt u tot een vraag komen?

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Wat heeft u concreet tegen dit park, voordat we het straks ook over het strand hebben.

Voorzitter: De heer Hilboesen.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): We hebben het straks niet over het strand, want dat is een compleet plan. Als ik het over Zuid-Meerstad heb, dan heb ik het over de bouwopgave waar we het zo meteen over gaan, de 5.000 woningen die gepland zijn. Als ik over Meerstad-Noord heb, dan heb ik het over dit zonnepanelenpark. Als ik heel eerlijk ben, zou ik dit zonnepark niet willen. Ik vind het te groot en financieel te risicovol en ook voor de natuur.

Voorzitter: Echt een korte vervolgvraag van de heer Dwarshuis. Daarna kunt u door met uw woordvoering. De heer Dwarshuis.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank, Voorzitter. De Stadspartij vroeg net naar fasering, dus als we het tweede deel misschien niet bouwen, dan kunnen we woningen bouwen. Als we in Meerstad een opgave hebben van 7.000 woningen, hoe wilt u dat dan met elkaar doen? Wilt u nog meer bouwen?

Voorzitter: De heer Hilboesen.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Nee, gefaseerd op een centrale plek. We zijn nu zo meteen op drie plekken aan het bouwen op ongeveer vijf bij tien vierkante meter. Ja, dat zijn best bouwopgaven.

Voorzitter: U heeft nog ongeveer een halve minuut om uw woordvoering af te maken.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik wil meegeven, dat we de risico's van het hele gebied en alle wegen die kapot gaan meenemen. Ik vind het echt heel risicovol. Aangezien TenneT aangeeft dat we misschien pas in 2030 kunnen aansluiten plus alle huizen die we moeten aansluiten, ben ik benieuwd...

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik vraag me af of wij de risico's echt goed onder ogen hebben. Dank je wel.

Voorzitter: Er is tijd over en daarmee ruimte voor een vraag van mevrouw Nieuwenhout van GroenLinks.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): De Stadspartij heeft het over risico's. Heeft u ook nagedacht over het risico van dit project niet doen en ons blootstellen aan klimaatverandering? Speciaal het risico voor Meerstad als laaggelegen gebied?

Voorzitter: De heer Hilboesen.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Wat ik al aangeef, we zijn een waterbergingsgebied wat eerst 650 hectare was. Nu gaan we naar 350 hectare, dus we hebben sowieso een opgave qua risico. Dat zijn risico's, waar ik aan denk, omdat de huidige bewoners daarmee te maken hebben. Volgens mij is Meerstad volledig duurzaam. De regio Meerstad, mijn dorp, is bezig om milieukwesties aan te pakken, dus volgens mij zijn we er heel bewust mee bezig.

Voorzitter: Een vervolgvraag.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Supermooi natuurlijk dat Meerstad-Zuid al zo duurzaam gebouwd wordt. De vraag ging meer over het risico uiteindelijk voor ons allemaal en voor de planeet dat het te warm wordt, dat we te veel neerslag krijgen, dat oogsten mislukken en dat het niet meer leefbaar is op onze planeet. Daar moeten we iets tegen doen. Hoe schat u dat risico in?

Voorzitter: De heer Hilboesen, een kort maar krachtig antwoord.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Hoe ik dat risico inschat? We gaan zo meteen 75 procent van het natuurgebied volbouwen met stenen en asfalt, dus volgens mij kan ik de vraag ook terugleggen. Ik denk dat we zelf de opgave hebben en dat we daaraan moeten denken. Het is van belang dat je daarmee bezig bent, maar ik vind zonnepanelen risicovol.

Voorzitter: Bedankt voor uw bijdrage. U bent door uw tijd heen, dus ik kan geen andere vragen meer toestaan. Ik kijk rond voor woordvoering. De heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Het is wat de Partij voor de Dieren betreft een ontzettend mooi voorstel. Net als de heer De Waard van SP aangaf, is mijn partij ook sinds 2019 kritisch geweest op deze plannen. Complimenten aan het college en aan de organisatie dat er zoveel verschillende

manieren zijn geweest voor omwonenden, maar ook voor andere belangstellenden en bijvoorbeeld natuurorganisaties, om samen met de gemeente een plan te maken. Een plan waarmee de natuur er op vooruitgaat in de Lagelandpolder. Omwonenden gaan erop vooruit, omdat we straks duurzaam energie op kunnen wekken, die weer tegemoet komt aan de gemeenschap hier. Daar worden wij als gemeente honderd procent sociaal eigenaar van.

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Ik denk dat er in de afgelopen jaren ontzettend goede en mooie stappen zijn gezet om dit zonnepark voor elkaar te krijgen. Wij hopen als fractie natuurlijk dat we straks een sluitende businesscase hebben en dat we over een paar jaar tegen een zonnepark aankijken, waarbij de Lagelandpolder in ecologische zin ook vooruitgaat. Met bijvoorbeeld het herstel van de Fivel en het aanplanten van struwelen, die ervoor te zorgen dat, in de woorden van de wethouder, ook wat grotere dieren een plek vinden in het gebied en kunnen migreren van bijvoorbeeld 't Roegwold naar dit zonnepark. Als het aan onze fractie ligt, ook straks verder Meerstad in en natuurlijk ook naar het Zuidlaardermeergebied.

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Met die ecologische verbindingen die noodzakelijk zijn, maar die ook steeds terugkomen in de ambities die we hebben. Wat mijn fractie betreft is het een ontzettend mooie kans, ook in ecologisch opzicht. Natuurlijk ook dat we er als gemeente voor hebben gekozen om niet voor maximaal rendement te gaan op het gebied van zonnestroom opwekken - dan had je misschien andere keuzes kunnen maken - maar dat het ecologische punt zo nadrukkelijk in de planvorming naar voren is gekomen. Dat hebben omwonenden ook steeds hebben aangegeven.

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Ik denk dat dit zonnepark, als het straks gerealiseerd is, ook echt een voorbeeld kan zijn voor andere zonneparken die in dit land gerealiseerd worden en nog moeten worden. Dank, Voorzitter.

Voorzitter: Dank. U heeft een vraag van de heer De Waard van de SP.

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. We zijn voor minder rendement gegaan en er wordt heel veel rekening gehouden met de ecologie en met de omgeving. Denkt de heer Hekkema dat het ook had gekund als een private investeerder dat zonnepark had opgeleverd in plaats van dat we dat zelf doen als gemeente?

Voorzitter: De heer Hekkema.

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Voorzitter, ik denk dat de vraag stellen de vraag beantwoorden is.

Voorzitter: Dank, dan kijk ik rond voor woordvoering. Wie volgt? Mevrouw Nieuwenhout, GroenLinks.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Hartelijk dank. Ten eerste nogmaals dank aan het college, de ambtenaren en aan de omwonenden voor alle jaren die hier al in zitten aan werk, inzet en nadenken over wat er met dit gebied kan gebeuren. Het zal vast geen verassing zijn dat GroenLinks het heel belangrijk vindt dat hier zonnepanelen komen. Ik heb het al eerder gezegd: wij schatten het risico op klimaatverandering groot in. Wij vinden het belangrijk dat wij als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen om te doen wat wij kunnen om hier groene stroom op te wekken om te zorgen dat er minder gascentrales hoeven te draaien voor onze elektriciteit. Ik zeg dat niet zomaar, ik zeg dat met een reden, want we moeten nog bezig met het optimaliseren van de businesscase. Wat we nu zien, is dat er steeds meer zonnepanelen komen in Nederland en dat die zonnepanelen soms met zijn allen zoveel stroom opwekken dat het meer is dan we nodig hebben.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Wij hopen dat in de businesscase en door de batterij-opslag, maar ook door het oriënteren van de zonnepanelen op de richtingen die het meest gunstig zijn niet alleen voor de businesscase, maar ook om uiteindelijk voor die energietransitie te zorgen zodat er minder gascentrales hoeven te draaien. Hier kan nog een hoop werk inzitten. We denken dat het hopelijk nog wat beter is voor de businesscase, maar ook dat het zoveel mogelijk maatschappelijk rendement voor de energietransitie oplevert. We hadden het al even genoemd in de technische sessie, maar we hopen op mogelijkheden om de businesscase te verbeteren door de verbetering van het veengebied mee te nemen. We zien ernaar uit of daar mogelijkheden voor zijn.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Verder willen we nog benadrukken hoe belangrijk wij het vinden dat er goed naar de ecologie wordt gekeken.

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Van Jaarsveld, CDA.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Ik begrijp hoe GroenLinks hieraan hecht, ook aan die ecologie in uw laatste zin. Ik vraag me af: wat als alle optimalisaties die mogelijk zijn niet opwegen tegen tegenvallers, die we nu misschien nog niet volledig in zicht hebben? Wat als die wankel businesscase straks negatief wordt, wilt u dan ook doorzetten omdat het zo belangrijk is? Mag het dan ook echt wat gaan kosten?

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Daar moeten we natuurlijk tegen die tijd nog een debat over voeren, maar dat is iets waar GroenLinks niet eens negatief tegenover staat. Niets doen kost ook wat voor ons, met zijn allen, als maatschappij. Wij moeten als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ik wil nog even verder ingaan op die risico's, want ik denk dat we ook nog wat kunnen doen om die risico's verder af te dekken. We kunnen bijvoorbeeld zorgen dat we die stroom niet op de stroommarkt, de spotmarkt, verkopen, maar dat we zeggen dat we een langetermijncontract willen. Wat ons betreft, in lijn met wat SP al zei, kijken we of die stroom bijvoorbeeld verkocht kan worden aan andere overheden of misschien aan WarmteStad. Wellicht kunnen we daarbij een prijs afspreken die eerlijk is en de kostprijs ook goed dekt, zodat we naar beide partijen toe zekerheid hebben en die stroom zo hopelijk van waarde is voor die partij. Daarmee zien we dat we de risico's kunnen afdekken.

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Veenstra van de VVD.

De heer Veenstra (VVD): U stelt voor om een vast contract af te sluiten en om het te leveren aan andere overheden en andere instanties. Echter, als u een veel hogere prijs vraagt voor die stroom dan een andere leverancier, waarom zouden ze dan bij u aankloppen?

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ik ga niet nu per ter plekke de stroom verhandelen. Voor ons is belangrijk is, dat partijen als WarmteStad of een zwembad de flexibiliteit hebben wanneer de stroom nodig is. Dan zou je de opslag van energie in de vorm van warmte mee kunnen nemen in hoe die stroom gebruikt wordt. Daarom zie ik daar een maatschappelijk waardevolle partner in. Inderdaad, er zijn momenten dat het op de gewone stroommarkt veel meer geld oplevert, maar er zijn ook momenten - en we tellen in Nederland de meeste uren met negatieve stroomprijzen van heel Europa - dat je geld moet toegeven, als je de stroom op het net wil brengen.

Voorzitter: U heeft nog 20 seconden.

Mevrouw Nieuwenhout (GroenLinks): Ja, ik moet af van het college over energie. Wat GroenLinks betreft, is het een heel belangrijk project. We hopen sowieso dat het doorgaat. We hopen dat ecologie goed meegenomen wordt en we willen nog benadrukken hoe belangrijk het is om dit samen met de omgeving te doen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Ik kijk rond voor de volgende woordvoering.
Meneer Van Schagen, Student en Stad.

De heer Van Schagen (Student en Stad): Dank, Voorzitter. We hebben het hier over een belangrijk stuk met betrekking tot de toekomst van onze gemeente, een CO2-neutrale gemeente. Het zonnepark in Meerstad-Noord met de capaciteit van ruim 220MWp is een project dat een substantiële bijdrage kan leveren aan onze beleidsdoelstellingen met betrekking tot duurzaamheid. Zoals ik net ook al aangaf, we praten hier echt over ongeveer één vierde van alle zonne-energie opwek vanuit zonneparken die nodig is voor onze gemeente om te sturen richting de CO2-neutrale gemeente die we zo graag willen. Eén vierde van alle opwek van zonne-energie opwek van en één tweede van alle energie komt vanuit de zonneparken. Wij zien ook dat we helaas wat minder vet op onze botten zullen krijgen van dit zonnepark, dan misschien in een eerder stadium verwacht was, waardoor we wellicht wat minder vanuit het rendement terug naar het FET kunnen leiden.

De heer Van Schagen (Student en Stad): Dat is jammer, maar mijn partij ziet een project waarin niet alleen duurzame ambities worden nagestreefd, maar ook sociale en ecologische rendementen behaald worden die niet in cijfers uitgedrukt kunnen worden. Het rendement is wat ons betreft hoog genoeg om hier een succes van te maken. Daarnaast zien wij nog veel mogelijkheden om de businesscase verder te optimaliseren en vertrouwen wij erop dat het college hier ook notie van heeft genomen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Dan kijk ik rond wie vervolgens het woord wil nemen. Niet allemaal tegelijk. Mevrouw Huitema, PvdA.

Mevrouw Huitema (PvdA): Bedankt, Voorzitter. Ik wil eerst beginnen met zeggen dat dit niet mijn portefeuille is. Dat is de heer Van Veen en die neemt het hierna weer heel erg graag van mij over.

Mevrouw Huitema (PvdA): Vanuit de PvdA, zijn we natuurlijk een enorm voorstander van het zelf opwekken van energie. Hier wil je zelf regie over hebben. Bovendien kunnen de winsten, die we zouden kunnen maken, terugvloeien naar de gemeente. Met die winsten kunnen we mensen met minder geld in de gemeente helpen om te verduurzamen. We besparen hier tonnen CO2 mee. Duurzame energie voor 60.000 huishoudens, dat is bijna 40 procent van onze huishoudens. Het is goed dat dit zonnepark er komt en in de manier waarop we het doen zie je meteen dat het verschil maakt. Een ruime vergoeding voor de omwonenden, € 10.000 en daarna nog jaarlijks € 1.000. Een mooie inpassing van de bomen en de struiken en grond die er kwalitatief op vooruitgaat. De grond was opgebruikt na intensieve landbouw. Als over 25 jaar het park zou verdwijnen, dan is de ecologische waarde enorm verbeterd.

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Van Jaarsveld van het CDA.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Als u zegt, dat de ecologische waarde van de grond verbeterd zou zijn, bedoelt u dan misschien die tussenstroken? De PvdA kan, denk ik, niet ontkennen dat het onder die 360.000 panelen een stuk slechter gaat worden.

Voorzitter: Mevrouw Huitema.

Mevrouw Huitema (PvdA): Het wordt beter, dan als we nu door zouden gaan met het gebruiken voor intensieve landbouw. Dat is de verbetering.

Mevrouw Huitema (PvdA): Ik wilde mijn eerste stukje nog afsluiten met dat wij natuurlijk voor scenario 1 zijn. We hebben nog een paar opmerkingen. Het bouwonderhoud zien wij als een enorme kans qua opleiding en werkgelegenheid, bijvoorbeeld voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wij overwegen een motie hierop. We willen kijken of we dat samen kunnen doen met onderwijsinstellingen. We zijn blij met de reactie in de zienswijze over verlichting en de opmerkingen over geluid. Dit zullen we als PvdA blijven volgen. Indien nodig zullen we extra maatregelen voorstellen, als het park er eenmaal is.

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Dan kijk ik rond. Mevrouw Bernabela, Partij voor het Noorden.

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dank u wel. Het plan is een mooie manier om de NAM-locatie her te bestemmen. Er is een participatieproces geweest. Omwonenden zijn meegenomen, zo lijkt het, in de plannen en er zijn wat aanpassingen gemaakt. Het zou fijn zijn als het netto rendement van het park inderdaad ten goede komt aan de bewoners van de gemeente Groningen en dan met name aan de omwonenden. Het zou mooi zijn als het ergens vastgelegd kan worden. Duurzame akkerbouw onder...

Voorzitter: U zag al een hand in uw rechterooghoek. Inderdaad, meneer Dwarshuis heeft een vraag.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u, Voorzitter. Er wordt een gebiedsfonds ingericht waar best een som geld in wordt gereserveerd, elk jaar weer. Dat zit in de businesscase, dus dat is een gegeven. Dat is een afspraak. Vindt u dat er daarnaast nog meer afspraken gemaakt moeten worden? Het gebiedsfonds is toch al heel goed?

Voorzitter: Mevrouw Bernabela.

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ja, dat is wel heel goed. Meer zou nog fijner zijn, zodat mensen die eromheen wonen nog wat meer daarvan kunnen profiteren. Misschien kan het ook op een andere manier. Het hoeft natuurlijk niet altijd in geld te zijn. Bijvoorbeeld duurzame akkerbouw onder en rondom de panelen is ook een mooie mogelijkheid. Misschien hebben mensen daar ook wat aan.

Voorzitter: Dat roept enkele vragen op. Allereerst van de heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

De heer Hekkema (Partij voor de Dieren): Voorzitter, de vraag of mevrouw Bernabela heeft gelezen dat 150 hectare rondom het zonnepark straks door omwonenden gebruikt kan worden om in te zaaien met kruidenrijk gras en dat daarmee ruimte komt voor een soort extensieve landbouw?

Voorzitter: Mevrouw Bernabela.

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dat is ook een mooie mogelijkheid, maar een beetje meer kan altijd nog wel. Ik weet niet of dat erin zit, maar dat zou mooi zijn.

Voorzitter: U heeft nog een vraag van mevrouw Poelstra-Bos, D66.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik vroeg me af of het dan ook, als het niet nog extra financiële hulp zou kunnen zijn, bijvoorbeeld sneller internet of andere mogelijkheden die daar nog zijn voor de koppelkansen zouden kunnen zijn? Of dat bijvoorbeeld dat de energie direct naar deze omgeving gaat om de netcongestie op te lossen?

Voorzitter: Mevrouw Bernabela.

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ja, dat zou ook een mogelijkheid kunnen zijn.

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Over de scenario's. Scenario nul lijkt ons geen optie. Scenario één is het meest risicovol, maar voor het beheer wel het beste en dan houd je zelf alles in de hand. Bij scenario twee A wordt juist alles uit handen gegeven aan marktpartijen. Dan heeft de gemeente zelf geen invloed meer

en dat zou jammer zijn voor het vervolg. Twee B is een optie, mits de derde partij uitgezocht kan worden onder bepaalde voorwaarden en dat het een coöperatie betreft. Scenario drie is ook wel een goede optie en geeft de minste risico's.

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw Huitema van de PvdA.

Mevrouw Huitema (PvdA): Welk scenario kiest de Partij voor het Noorden?

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ja, het blijft lastig. Ik geef hier antwoord op. Het blijft lastig kiezen tussen de verschillende scenario's, aangezien we niet kunnen voorspellen wat de toekomst ons brengt. We kiezen dus niet.

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): De netcapaciteit is een probleem en dat is niet zomaar verholpen. Er is ook onvoldoende opslagcapaciteit. Ondanks dat moeten we toch werken aan voldoende duurzame energievoorziening voor de komende jaren. Dit park lijkt ons een goede start en zon-op-daken alleen zal niet toereikend zijn. Met deze eerste fase kunnen we instemmen.

Voorzitter: Dank voor uw woordvoering. Dan gaan we naar de volgende. Welke partij wil het woord? De heer Veenstra, VVD.

De heer Veenstra (VVD): Dank u wel voor het woord, mevrouw de voorzitter. We zijn helaas iets minder positief over deze plannen. De VVD is voorstander van zonneparken, zolang er gebouwen onder staan, dus we zijn geen voorstander van dit plan. Nederland kent anno 2024 grote veranderingen en een uitdaging omtrent het stroomnetwerk. De laatste jaren is de congestie op het stroomnet enorm toegenomen. Een particulier uit Meerstad, wiens voorbeeld wij mogen gebruiken, heeft zijn huis volledig geëlektrificeerd met 20 panelen. Waar hij tot voor kort € 1.000 per jaar terugkreeg van Essent moet hij nu € 220 per jaar betalen.

De heer Veenstra (VVD): Deze ontwikkelingen zijn een direct gevolg van de congestie van het stroomnet. Deze ontwikkelingen kunnen ook gevolgen hebben voor de businesscase voor de gemeente, maar daar wordt geen rekening mee gehouden in de doorrekening van het businessplan.

Voorzitter: Voordat u doorgaat over de businessplannen krijgt u twee vragen. Eerst van de heer De Waard van de SP.

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Heeft die netcongestie dan misschien iets te maken met het naar de markt brengen van de energie, waardoor we nu helemaal niet meer de middelen hebben om ook te investeren in dat net?

Voorzitter: De heer Veenstra.

De heer Veenstra (VVD): Daar kom ik straks in mijn woordvoering nog op, dus wees gerust.

Voorzitter: Dan volgt er een vraag van de heer Dwarshuis van de ChristenUnie.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u, Voorzitter. Meneer Veenstra heeft net gehoord van de wethouder dat een kerncentrale echt een slecht idee is. Los daarvan, het mag ook helemaal niet op deze plek van de provincie en van het Rijk. De zonnepanelen zijn een probleem vanwege de netcongestie. Wat is het alternatief? Ik zou er wel eentje willen voorleggen. Plaatst u daar liever windmolens?

Voorzitter: Na beantwoording kunt u door met uw woordvoering.

De heer Veenstra (VVD): U bent volgens mij helderziend. Ik nog geen kerncentrale aangedragen, maar u wist al dat ik het zou gaan aandragen. Dat hoeft natuurlijk niet precies op deze plek, maar dat kan ook op een andere plek. Op die netcongestie kom ik in mijn verdere woordvoering nog terug.

De heer Veenstra (VVD): Als ik verderga, de slagingskans van dit plan ligt als geheel in de accu's. Ook om de netcongestie natuurlijk een hand te bieden. Met de accu's zijn de grote overschotten eventueel op te vangen. Echter, de realisatie van deze accu's zijn niet opgenomen in de businesscase en daarmee één groot vraagteken. Op basis van gestelde vragen weten we dat de benodigde investering 38,6 miljoen is voor een 100 megawatt accu. Daar komt nog een kostenpost van tien miljoen per jaar bovenop. Nu hoor ik u denken: Fokke, hoeveel accuduur hebben we dan, een week, maand of een dag? Nee, twee uur. Willen we dus genoeg stroom voor 48 uur, dan zitten we al gauw op een investering van over de één miljard euro. Deze beperkte en kostbare opslagmogelijkheden zijn de crux waarom zonne-energie nooit geschikt is voor de primaire stroomproductie. In het afgelopen voorjaar zou het zonnepark nihil rendement hebben gehad en zouden we totaal afhankelijk zijn geweest van fossiele brandstoffen.

De heer Veenstra (VVD): In de uitwerking van de plannen is trouwens ook nog gerekend met lithium-ion batterijen. Het is bekend dat de winning en verwerking van lithium zeer belastend is voor het klimaat. Daarbovenop worden de accu's gemaakt met grondstoffen afkomstig uit mijnen in ontwikkelingslanden, waar kinderarbeid en uitbuiting aan de orde van de dag is.

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw Poelstra-Bos.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Ja, twee vragen. Dank u wel, Voorzitter. Er zijn ook mogelijkheden om te denken aan andere vormen van opslag, warmteopslag bijvoorbeeld, waar geen lithium voor nodig is. Er staat in het raadsvoorstel dat er ook wordt gewerkt aan perslucht. Staat u daar wel positief tegenover? Ten tweede, we hebben inderdaad twee weken per jaar geen zon. We hebben altijd wind en we denken ook na over windparken in de omgeving en dat balanceert het net heel erg goed. Hoe denkt u daarover?

Voorzitter: Ik geef het woord terug aan u. U heeft nog 40 seconden, dus houdt u daar rekening mee met de beantwoording en het laatste deel van uw woordvoering.

De heer Veenstra (VVD): We zijn zeker voorstander van nieuwe innovaties. Ook als het innovaties zijn op het gebied van warmte-opslag of perslucht is dat helemaal goed. Van lithium is bekend dat het een vieze business is. Ook van zonneparken op zee zijn we voorstander. We zijn natuurlijk voorstander van kerncentrales, maar omwille van de tijd zal ik daar iets minder over uitweiden. Als afsluiter, het is een papieren werkelijkheid om de term duurzaam of groen aan dit plan te hangen. De businesscase is gebouwd op drijfzand en het opslaan van voldoende stroom over langere tijd een nog grotere illusie. Partijen die claimen groen en duurzaam als pijlers in hun ideologie te hebben verankerd, zouden ver bij de plannen vandaan moeten blijven. In plaats daarvan gaan, zodra het woord zonnepaneel in een plan verschijnt, de oogkleppen op. Ze kijken niet meer naar de werkelijkheid...

Voorzitter: Ik vraag u tot een einde te komen. U krijgt nog één zin en u krijgt ook geen onderbreking meer. Een laatste slotzin en dan geef ik het woord aan een andere fractie.

De heer Veenstra (VVD): Wie mag de rekening betalen als het spaak loopt? Correct, de belastingbetaler. Al het risico ligt namelijk bij de burgers.

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Dan kijk ik rond. Mevrouw Poelstra-Bos van D66.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Wij maken ons ook wel zorgen om deze grote investering. We zijn een hele grote voorstander van opwekken van hernieuwbare energie en zonne-energie. We weten dat zon-op-dak alleen helaas niet lukt, dus er zijn echt meerdere zonneparken en windparken nodig. We zijn heel groot voorstander van de regie in de energietransitie, maar zoals de businesscase er nu voorstaat, gokken we toch wel met een behoorlijk bedrag. Wat is verstandig? Als wij keuzes moeten maken omtrent de voorzieningen die onder de gemeentelijke taken vallen, waar we het nu in de strategische investeringsagenda over hebben, is het dan nu wel een goed moment om 100 procent zelf in dit zonnepark te steken, als anderen dat ook kunnen doen?

Voorzitter: Voordat u antwoord geeft op de vraag die u zelf stelt, gaan we naar de heer Dwarshuis van de ChristenUnie.

De heer Dwarshuis (ChristenUnie): Dank u, Voorzitter. Mevrouw Poelstra zegt dat dit best een gok is, omdat het rendement laag is. Welke opbrengsten rekent u mee? Rekent u dan ook mee wat het voor ons grondbedrijf betekent? Rekent u mee, wat het voor de omgeving oplevert? Rekent u ook de belastingen, leges en OZB-opbrengsten mee? Wat rekent u mee?

Voorzitter: U vraag is helder. Mevrouw Poelstra-Bos.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dat is inderdaad de reden dat wij uiteindelijk wel positief hier tegenover staan, maar dat we meerdere scenario's willen bekijken en niet alleen maar focussen op 100 procent zelf investeren. We zien inderdaad die mogelijkheden om op andere manieren waarde toe te voegen. We denken dat het handig is. Er zijn nog oplossingen tussen alles zelf doen en helemaal niets doen. Als je het niet zelf gaat doen, wil dat niet betekenen dat we geen zonnepark krijgen. Er zijn mogelijkheden dat anderen een zonnepark ontwikkelen. Daarom pleiten wij ervoor om de mogelijkheid van een minderheidsaandeel voor een marktpartij open te houden. We zijn heel blij dat die mogelijkheid wordt geboden in dit raadsvoorstel.

Voorzitter: Dit roept een vraag op bij de heer De Waard.

De heer De Waard (SP): Dank, Voorzitter. Twee vragen. Als we het niet zelf in eigen hand hebben, was er dan ook zoveel gebeurd voor de omgeving en voor de ecologie? Dat drukt namelijk nogal op het rendement en dat is voor private investeerders nogal een probleem. Daarnaast, als we dat minderheidsaandeel nemen in dat park, dan kunnen we dat geld wat het oplevert natuurlijk niet meer gebruiken voor het oplossen van energie-armoede door isolatie van woningen of om verdere groene stroom op te wekken. Ik heb net al een beetje geschetst wat het liberaliseren van de energiemarkt heeft gedaan. Ziet u dat niet?

Voorzitter: Mevrouw Poelstra-Bos.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Dank u wel, Voorzitter. Om te beginnen met de tweede vraag: ik heb niet gezegd dat de gemeente een minderheidsaandeel moet nemen. De gemeente moet juist een meerderheidsaandeel nemen, maar een marktpartij moet de mogelijkheid krijgen om een minderheidsaandeel te verwerven om het risico voor de gemeente te verlagen. Dat zit in scenario twee B en mogelijk drie. Wij zouden pleiten voor scenario twee B.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Ik ben de eerste vraag kwijt.

Voorzitter: Een korte herhaling.

De heer De Waard (SP): Als we het niet in eigen hand zouden nemen, of er dan nog steeds zoveel zou gaan worden gedaan voor de ecologie wat op het rendement drukt? Is het daarnaast niet goed dat we een keer een beetje risico nemen om grote maatschappelijke problemen op te lossen?

Voorzitter: Mevrouw Poelstra-Bos.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Ik denk dat dit kan, want dat hebben we gezien in het andere zonnepark Vlederbosch, waar heel veel waarde toegevoegd is. Daar was ook een groot gebiedsfonds en er zit nu zelfs een nieuwe investeerder, een Duitse partij. Die gaat ook heel goed in gesprek met de omgeving. Desalniettemin, denk ik dat we de regie...

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Het park is echt ontzettend goed opgezet, dus daarom zien we zeker wel dat de gemeente daar nog steeds een grote rol in heeft. We zouden echter graag de risico's wat willen spreiden, want er zijn partijen die daar heel veel ervaring mee hebben. Dan heb ik denk ik het meeste wel gezegd.

Voorzitter: Een halve minuut.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Even kijken wat ik nog wilde toevoegen. Ik wilde inderdaad waardering uitspreken voor het feit dat er zo een uitgebreid participatieproces is geweest, ook al is dat niet altijd makkelijk geweest. Ook kan niet iedereen altijd krijgen wat hij wil, maar er zijn hele grote stappen daarin genomen. Ook bijvoorbeeld door de motie van een paar jaar geleden is daar extra aandacht aan gegeven. In dit proces om daar extra aandacht aan te geven, zouden wij willen vragen om die belofte verder te blijven inlossen en op moment dat het voor de energiecoöperatie moeilijk wordt om daar wel steun te blijven geven bijvoorbeeld door garant te staan.

Voorzitter: U moet tot een slotzin komen.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Onze voorkeur gaat dus uit naar een privaat-publieke of een publieke collectieve energietransitie en dat samen te doen met verschillende partijen, zowel uit de omgeving, marktpartijen en de gemeente zelf. Daarom denken

wij na over een amendement om te kijken naar het minderheidsaandeel voor een marktpartij.

Voorzitter: U bent nu echt door uw tijd heen. Dank voor uw bijdrage en dan gaan we naar de heer Van Jaarsveld van het CDA.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Eerder in dit debat had GroenLinks gelijk dat het klimaat verandert, dat de mens daar invloed op heeft, dat we daar wat aan hebben te doen en daar als land, als RES-regio en ook als gemeente onze verantwoordelijkheid in moeten nemen. Ook het CDA is ervan overtuigd dat zon-opdak de voorkeur heeft, maar dat dit niet genoeg gaat zijn en dat we parken nodig hebben. Het zou onzinnig zijn om nu van dit park af te wijken.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dat neemt niet weg dat de businesscase - bedoeld - aan de karige kant is ingestoken en niet te optimistisch, maar dat roept natuurlijk voor een partij die van financiële degelijkheid houdt ook gelijk zorgen op. Als je kijkt naar uitspraken van wethouders in het verleden die het hadden over miljoenen, waarmee het Fonds Energietransitie zou worden gevoed, zie je nu dat we vooral leunen op het toerekenen van OZB-inkomsten. Echter, wel nadat we eerst de berekening van OZB op niet-woningen hebben veranderd. We moeten heel creatief worden om neutraal, niet eens positief, uit te komen.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Vervolgens moeten we ook nog het geloof hebben, met een soort 'groene waas' voor ogen, dat eventuele tegenvallers niet groter zullen worden dan meevallers en al die optimalisaties die we voor ogen hebben. Ik wacht even, dit is een mooi pauzemoment voor de SP.

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer De Waard van de SP.

De heer De Waard (SP): Voorzitter, ik vraag vroeg me af, hoe de heer Van Jaarsveld dit risico precies inschat. Het levert stroom. Ziet de heer Van Jaarsveld de markt voor stroom binnenkort instorten?

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

De heer Van Jaarsveld (CDA): De stroommarkt is buitengewoon dynamisch, zoals in het stuk natuurlijk wordt beschreven en zoals vorige week in de technische sessie ook is toegelicht. We zijn op het moment best afhankelijk van die SDE-beprijzing. Er zitten heel veel dingen aan, waar we niet al te veel verandering en niet al te veel klappen mee kunnen opvangen, voordat er een streep door dit plan moet. Dat brengt me gelijk bij het tweede deel van wat ik van plan was te zeggen, Voorzitter. Dat is dat wij, ondanks de financiële kanttekeningen die wij hierbij zien, ook zien dat het college

24

financieel ver gaat om omwonenden tegemoet te komen. Dat verdient wat ons betreft zeker een compliment.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Duidelijk is geworden in de stukken en in de toelichting van vorige week, dat de gemeente met de noodrem in de hand stappen vooruit zet. De vraag is nu of wij bereid zijn nog netto vijf ton extra risico te nemen, omdat van die drie miljoen de rest toch weer terugkomt. Dan ga je je afvragen: waarom zou je daar nu nee tegen zeggen?

De heer Van Jaarsveld (CDA): Van al die scenario's, die op tafel liggen, zou voor ons alles in theorie bespreekbaar moeten blijven. Zelfs nul, maar dat zegt het college natuurlijk ook. Ik kan me enkel echt niet aansluiten bij de woorden van D66 over de scenario's twee A en twee B. Ik zou echt niet weten waarom je dat zou willen en waarom je een marktpartij hierbij zou willen houden. Op dat punt echo ik, zonder in herhaling te treden, toch een beetje de rode draad in de woordvoering van mijn linkerbuurman. Dat was het.

Voorzitter: Dank voor uw woordvoering. Volgens mijn eigen administratie heeft iedereen een bijdrage geleverd aan het debat. Dat betekent dat we teruggaan naar de wethouder voor een korte reflectie op wat hier zonet is gebeurd. Ik geef het woord aan de wethouder. U heeft nog ongeveer tien minuten.

De heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Misschien goed om even te beginnen met waarom we het park aanleggen. Een aantal partijen hoor ik zeggen, het liefste willen we die zonnepanelen op daken. De VVD zegt: " We willen alleen zonnepanelen op daken". Dat is een stevige uitspraak. Wij weten dat het niet genoeg gaat zijn. We weten dat het niet genoeg gaat zijn, dus zeggen dat het wel genoeg is, is onjuist. Daarom doen we dit. Het is een zonnepark, waarmee we 60.000 huishoudens van duurzame energie kunnen voorzien. Daar hoort een businesscase bij. Ik hoor woorden als 'groot risico' en ik hoor 'wankel'. De VVD pakt uit met stevige woorden. Het zijn stevige woorden die u gebruikt: drijfzand en oogkleppen.

De heer Broeksma: Dat zegt iets over hoe u de kwaliteit van de second opinions inschat en over hoe u de kwaliteit van de ambtenaren, interne en externe mensen, inschat die naar de businesscase hebben gekeken. Ik neem aan dat u niet zo bedoeld.

De heer Broeksma: Het zonnepark levert vele miljoenen op, tientallen miljoenen. Het was misschien beter als één van u dat expliciet had gezegd. Een aantal mensen hebben er wel op gehint. Die vele miljoenen gaan niet per se naar de zonnepark bv, maar die gaan naar de gemeente. Dat zijn wij zelf. Die gaan naar de GREX van Meerstad, meer dan 20 miljoen. Meer dan 20 miljoen gaat naar Meerstad. Van wie is Meerstad? Meerstad is van ons.

De heer Broeksma: De omwonenden zijn een aantal keren genoemd. Het zijn geen zielige bedragen die naar de omwonenden gaan. Dat komt allemaal uit de businesscase van het zonnepark, dus het zou maar zo kunnen dat die zonnepark bv precies op nul eindigt. Is dat een risico? Nee, want het zonnepark...

De heer Broeksma: Je zult er maar directeur van zijn. We hebben iemand gevonden die dat wil doen. De OZB is voor het zonnepark een kostenpost. Waar gaat die OZB naartoe? Dat komt binnen bij de gemeente; vele miljoenen over de looptijd van het park. Het eerste jaar is dat vier ton. Het zonnepark moet een directeur hebben, die zo gek is om zon op te wekken en het allemaal te regelen en vervolgens onder andere vier ton af te dragen aan de gemeente voor OZB. We hebben er één gevonden. De suggestie die we doen, is het FET. Met het rendement van het zonnepark kunnen we het Fonds Energie Transitie vullen. We doen de suggestie in het raadsvoorstel - dat mogen we niet doen, maar we doen het toch - om bijvoorbeeld die OZB te gebruiken om het FET te vullen. We mogen het wel in overweging geven. Dat is vier ton in het eerste jaar en dat loopt geleidelijk af naar nul in het laatste jaar, want we schrijven dat steeds af en je komt uit op een nulwaarde.

De heer Broeksma: Dat is een onderdeel van een integrale afweging. Daarom is het geen onderdeel van dit voorstel, omdat u integraal de afspraken moet kunnen afwegen in een begroting of in een jaarrekening op enig moment. Het zou maar zo kunnen, dat u zegt: doe die tonnen per jaar maar in het Fonds Energie Transitie.

De heer Broeksma: In Meerstad gaat de vlag uit. Vele tientallen miljoenen.

De heer Broeksma: Het risico. Eén van de vragen die gesteld wordt, gaat over de SDE-subsidies: 6,24 cent is nogal wat. Het is mogelijk dat we een rechtstreekse afnemer vinden. Waarom zou iemand dat doen, vraagt de VVD. Als iemand zegt: ik wil wel voor 25 jaar acht cent per kilowattuur betalen, dan schiet die businesscase omhoog. Dan hebben we die hele SDE-subsidie niet nodig en zouden we een subsidievrij zonnepark hebben. Daar zijn er in Nederland niet veel van, namelijk nul. We zouden dat kunnen verkopen aan noem maar wat! Wat loopt hier rond? De Hanze, de RUG, UMCG en we hebben zelf ook nog WarmteStad. Oh, ja, dat is waar ook. Wie is daar ook alweer eigenaar van? Dat zijn wij zelf, samen met het waterbedrijf. Het zijn risico's, maar het park levert miljoenen op, omdat wij zelf de exploitant zijn. Ook omdat wij publiekrechtelijk OZB kunnen vragen. Meerstad krijgt pacht en omwonenden krijgen het gebiedfonds en alles.

Voorzitter: Eén korte vraag van de heer Van Jaarsveld op dit punt. De heer Van Jaarsveld.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank u wel, Voorzitter. De wethouder was een beetje

gekrenkt door bepaalde woorden die uit de oppositiepartijen zijn gekomen. Hij somt nu een heel lijstje op van allerlei dingen, waar de wethouder de baas van is. Hij is daar buitengewoon trots op. "Allemaal geld van die ene partij en dat is ook van ons". Hij stelt dat dit miljoenen en miljoenen op gaat leveren. Kan de wethouder hard nogmaals ja op de vraag zeggen, als ik hem vraag: bent u ervan overtuigd? Kunt u garanderen dat dit geen strop wordt voor de gemeente Groningen?

Voorzitter: De wethouder.

De heer Broeksma: U heeft de vorige keer de businesscase gezien. Die businesscase loopt voor de zonnepark bv vlak. Voor Meerstad-Noord levert dat miljoenen op. Voor het gebiedsfonds levert dat miljoenen op. Voor de OZB levert dat miljoenen op. Garanties kunt u natuurlijk niet geven, want het gaat over de toekomst, maar ik heb er het volle vertrouwen in dat het goed komt. Ik weet niet of de zonnepark bv winst gaat maken, maar ik denk wel dat het een uiterst lucratieve onderneming is voor het geheel. Dat denk ik, ja.

Voorzitter: Twee korte vragen. Ik wil vragen om de vraag rechtstreeks te stellen. De heer Van Jaarsveld en daarna de heer Hilboesen. De heer Van Jaarsveld.

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank, Voorzitter. Ik ben blij met het vertrouwen dat de wethouder hierin heeft. Toch vind ik de woorden buitengewoon stellig en de verwijten die hier worden gemaakt naar anderen die daar anders over denken. Goed, dat losgelaten, zei de wethouders net ook dat de vlag uitging in Meerstad. Wat bedoelt hij daarmee? Is dat onder die 70 bewoners, is dat in heel Meerstad is dat bij de Meerstad BV. Ik kan me best voorstellen en mij is ter ore gekomen dat op dit moment niet overal de vlag wappert.

Voorzitter: De wethouder.

De heer Broeksma: Ik bedoelde Meerstad BV. Ik heb me verzet tegen woorden als dat de businesscase op drijfzand gebouwd zou zijn. Ik heb me verzet tegen het woord 'oogkleppen' of dat de businesscase met oogkleppen op gemaakt zou zijn. Ik ben bereid dat te herhalen. Dat heb ik net gedaan.

Voorzitter: U heeft nog een korte vraag van de heer Hilboesen. Daarna kunt u door met de beantwoording of met de rest van uw reflectie. De heer Hilboesen.

De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen): Stelligheid vind ik best mooi. Als het zo positief is, zoveel miljoenen gaat opleveren en zo risicoloos is, dan is de vraag waarom wij dat alleen maar doen. Waarom wij als gemeente zo een park maken. Wij zijn het grootste park. Waarom doen andere gemeenten dit niet?

De heer Broeksma: Ik gaf aan dat de businesscase voor het zonnepark heel wankel is, die loopt vlak met die 6,24 cent, dus daar gaat geen investeerder in zitten. Die OZB is voor die investeerder een kostenpost, maar die komt binnen bij de gemeente. Niemand investeert in een bv die vlak gaat. Die pacht die een ontwikkelaar moet betalen, gaat naar Meerstad. Meerstad is van ons, maar die investeerder is die pacht kwijt. Wij zitten dus zowel aan de betalende als aan de ontvangende kant.

Voorzitter: U heeft nog ongeveer vier minuten voor overige reflectie, die u nog wil maken. Met deze microfoon. Oké, u heeft toch nog een vraag van de VVD. Ik wil u vragen een korte vraag te stellen en na beantwoording is het aan de wethouder om af te sluiten met zijn antwoord. De VVD.

De heer Veenstra (VVD): U zegt dat de businesscase wel heel solide en zeker zou zijn. Als dat zo is, waarom is dan überhaupt de SDE++ subsidie nodig? Als het al zo, want u zegt dat dit op termijn misschien niet eens nodig is. Daarnaast heeft u het over dat stukje van de oogkleppen en dergelijke. Daarmee doelen we meer op het stuk dat dit zonnepark vooral gaat voorzien in nog grotere pieken in groene stroomproductie. De opslagcapaciteit is enkele uren, dus als we mooie zonnige dagen hebben, dan hebben we pure overproductie...

Voorzitter: U heeft uw punt in de eerste termijn ook gemaakt. Ik wil de wethouder vragen kort te reageren op uw eerste vraag en daarna de rest van de tijd te gebruiken voor de overige opmerkingen.

De heer Broeksma: Er wordt gerekend in de businesscase met de SDE, omdat het een garantieprijs is als je dat nu aanvraagt. Mocht het hoger zijn, omdat we de stroom weten te verkopen aan een andere partij- ik heb u wat voorbeelden genoemd - dan gaat de businesscase er alleen maar op vooruit. Het wordt in ieder geval niet slechter, omdat het de ondergrens is en daar hebben we gewoon recht op. Pieken vangen we op. Als we dat niet zouden doen...

De heer Broeksma: Dat hoogspanningsstation van TenneT komt daar te liggen. Dat betekent ook dat het met Enexis en TenneT geregeld wordt. We hebben die batterijen en pieken en het levert stroom op. Als we dat kwijt kunnen, zeker aan partijen die overdag de stroom nodig hebben, is dat prima te doen. Voorzitter, er is iets gezegd over de scenario's. D66 overweegt een amendement op dat punt. We kiezen vooralsnog voor scenario één. Daar rekenen we mee en daar gaan we mee vooruit. Het is niet voor niets dat we in ons raadsvoorstel over die scenario's spreken. Mochten in de komende jaren plannen wezenlijk anders zijn...

De heer Broeksma: Dat geven wij ook aan en we hebben het in twee fases opgeknipt. Als er misschien een externe investeerder nodig is, is dat onderdeel van

het voorstel wat wij aanbieden. In feite is daar dus een amendement niet voor nodig. Netcongestie en batterij daar zijn al een paar dingen over gezegd. GroenLinks zegt, kijk eens naar de oriëntatie van die panelen. Als onderdeel van de optimalisatie gaan we dat doen. Dat voorkomt misschien ook een deel van de piekmomenten, waar de VVD het over heeft, omdat je dan minder piek hebt en meer kunt leveren en minder last hebt van netcongestie. Daar wordt dus rekening mee gehouden. DE VVD zegt dat de batterij essentieel is voor de businesscase. Dat is niet het geval. Het zonnepark kan gewoon draaien zonder batterijen. Die batterij heeft een businesscase op zich.

De heer Broeksma: Uw opmerkingen over lithium zijn gehoord. Er zijn ook alternatieve batterijen om energie op te slaan. Dat is onderdeel van de optimalisatie van de batterij en dat staat nu niet ter discussie. De businesscase van de batterij zal later komen.

De heer Broeksma: De Partij voor de Dieren tot slot, Voorzitter, zegt iets over de ecologie en dat het een voorbeeld kan zijn voor andere parken in Nederland. Ik hoop dat dit zo is. Zonnepanelen verder uit elkaar betekent minder rendement. Dat kunnen wij doen, omdat wij daar zelf de baas zijn. Onder de panelen komt een andere ecologie. Even richting CDA, geef ik dat aan, Voorzitter. Vlak eromheen wordt het vele malen beter. Het wordt natuurlijk anders, als het gaat over de bezonning en over de berekening. Dat betekent ook dat andere flora en fauna daar een kans krijgen.

De heer Broeksma: Tot slot, Voorzitter - echt tot slot - garant staan voor CDL mogen we niet zomaar. We moeten marktconform ondersteunen. We ondersteunen ze trouwens wel bij het verkrijgen van die financiering. Tot zover, Voorzitter.

Voorzitter: Dank voor de reflectie op het debat. Dan volgt een ronde om te kijken in hoeverre de fracties overwegen om moties of amendementen in te dienen. Het is namelijk een raadsvoorstel. Op tien juli staat het op de raadsvergadering, mits er natuurlijk moties of amendementen zijn. Ik kijk even rond. Ik ga naar de PvdA.

Voorzitter: Kunt u kort de inhoud toelichten, zodat de andere partijen op de hoogte zijn.

Mevrouw Huitema (PvdA): Werkgelegenheid voor de bouw.

Voorzitter: Een korte toelichting.

Mevrouw Poelstra-Bos (D66): Voorkeur voor twee B. Op zich ben ik tevreden met het antwoord van de wethouder, maar ik kijk nog even in de fractie.

Voorzitter: Dank, dan mis ik handen. Dat leek zo. Dan wil ik u allen danken voor uw bijdragen, ook de mensen op de tribune en de mensen thuis. Ik wens u een fijne avond.